

N:o 145.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten till daglönaren vid flottans beklädnadsverkstad i Karlskrona Marie Charlotte Agge; gifven Stockholms slott den 4 april 1910.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att daglönaren vid flottans beklädnadsverkstad i Karlskrona Marie Charlotte Agge må från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked från hennes anställning vid verkstaden varder henne meddeladt, under sin återstående lifstid åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten till belopp af 250 kronor årligen.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kunglig nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

C. A. Ehrensvärd.

*Utdrag af protokollet öfver sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 4 april 1910.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
              HEDERSTIERNA,
              SWARTZ,
              grefve HAMILTON,
              grefve EHRENSVÄRD,
              MALM,
              LINDSTRÖM,
              NYLANDER,
              VON SYDOW.

Departementschefen, statsrådet grefve Ehrensvärd anförde därefter:
Hos Kungl. Maj:t har daglönaren vid flottans beklädnadsverkstad i Karlskrona Marie Charlotte Agge gjort framställning om erhållande af pension vid hennes förestående afgang ur kronans tjänst.

Sökanden är född den 12 juli 1844 och fyller således under detta år 66 år. Den 2 februari 1876 vann hon anställning vid flottans beklädnadsverkstad i Karlskrona, och har hon alltsedan därstädes tjänstgjort såsom daglönare, hvadan hon innehar en tjänstetid af öfver 34 år. Enligt vederbörligt intyg har hon under tjänstetiden städse skickat sig redligt och väl. Med åldern hafva naturligen sökandens krafter blifvit nedsatta, så att hon ej vidare torde kunna nöjaktigt fullgöra de arbeten, som åligga henne. Hon har ock under hand från förvaltningsdirektionen erhållit meddelande, att hon snart blir tvungen afgå ur tjänsten.

I sin underdåniga framställning erinrar sökanden därom, att genom nådiga kungörelsen den 2 december 1904 angående pensionering af de

vid flottans militärdepåer och varfsstater anställda förmän bland daglönare, sjukvaktare och öfriga daglönare bestämts, att daglönare, som afskedas ur kronans tjänst med vitsord att hafva sig redligt och väl skickat, tillägges pension af statsverket genom flottans pensionskassa vid 60 års ålder med 200 kronor efter tjugufem års och 250 kronor efter trettio års tjänst äfvensom, oafsedt lefnadsåldern, med 300 kronor efter fyrtio års tjänstgöring. Enligt nämnda kungörelses bestämmelser rörande lefnads- och tjänsteålder skulle hon vara berättigad till pension med 250 kronor. Men genom nådigt bref den 7 juli 1905 hade förklarats, att den genom kungörelsen medgifna rätt till pension icke blifvit utsträckt till kvinnliga daglönare vid flottan. Vid sådant förhållande skulle hon, i motsats till sina manliga kamrater på verkstaden, vid sitt blifvande afsked lämnas utan ringaste understöd från statens sida, ett förhållande, hvilket vore så mycket mera orättvist, som i detta fall hon under sin tjänstetid utfört alldeles samma arbete som manlig daglönare. Det pensionsbelopp, 250 kronor, som skulle tillkomma en manlig daglönare i hennes ställning, syntes för hennes pensionering ej kunna anses för högt tilltaget i jämförelse med den aflöning, hon såsom daglönare uppburit och hvilken för den senare tjänstetiden uppgått till mellan 700 och 750 kronor årligen.

Öfver sökandens framställning hafva underdåniga utlåtanden afgifvits af direktionen öfver flottans pensionskassa, marinförvaltningen samt statskontoret.

Direktionen öfver flottans pensionskassa har därvid framhållit, att det syntes direktionen icke vara med rättvisa och billighet förenligt, att, då staten antog såväl manliga som kvinnliga daglönare under alldeles likartade förhållanden, staten skulle genom pension draga försorg om den manliga daglönaren, men däremot lämna den kvinnliga daglönaren utan sådant understöd; och ansåge direktionen därför, att äfven kvinnlig daglönare borde erhålla rätt att efter viss tjänstetid och vissa lefnadsår erhålla pension, hvarvid de i förenämnda nådiga kungörelse den 2 december 1904 gifna föreskrifter lämpligen borde på dem tillämpas.

Med anledning af det sålunda anförda har direktionen tillstyrkt, att de i samma kungörelse fastställda pensioneringsgrunder måtte göras tillämpliga äfven på kvinnliga daglönare.

Marinförvaltningen, som inhämtat yttranden i ärendet från stationsbefälhafvarna och varfscheferna vid flottans stationer, har i sitt underdåniga utlåtande anført, bland annat, följande.

I likhet med hvad stationsmyndigheterna uttalat funne förvaltningen lämpligt och rättvist, att kvinnlig daglönare likaväl som manlig sådan vid afskedstagande kunde komma i åtnjutande af någon pension. Hvad beträffade nu förevarande underdåniga ansökning ansåge förvaltningen, med hänsyn till sökandens långa tjänstetid och då på grund af hennes långt framskridna ålder icke torde kunna ifrågasättas, att med afsked för henne skulle anstå till dess bestämmelser om pensionsrätt för kvinnlig daglönare i allmänhet möjligen framdeles kunde blifva gällande, det vara billigt och lämpligt, att särskild framställning gjordes till Riksdagen i syfte att bereda sökanden pension till belopp, motsvarande pension i andra klassen enligt kungörelsen den 2 december 1904 eller 250 kronor.

Statskontoret har i sitt i ärendet afgifna utlåtande uttalat, att det syntes uppenbart, att förmån af pension borde beredas kvinnlig daglönare under samma villkor, som gällde för manlig daglönare. Beträffande pensionsbeloppet kunde måhända giltiga skäl anföras för en något lägre pension för den kvinnliga än för den manliga daglönaren. Emellertid måste de i förenämnda kungörelse den 2 december 1904 fastställda beloppen -- enligt hvad allmänt erkändes och äfven statskontoret uttalat i tidigare afgifvet utlåtande angående förslag till ny pensionsstat för manliga daglönare -- numera anses för knappt tillrädda. Under sådana förhållanden och då å andra sidan högre pensionsbelopp än det, som enligt gällande bestämmelser nu skulle hafva tillkommit en manlig daglönare under enahanda omständigheter, ej kunde ifrågakomma, syntes beloppet lämpligen kunna i detta fall bestämmas till 250 kronor.

På grund häraf har statskontoret hemställt, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att för sökanden å allmänna indragningsstaten uppföra en årlig pension af 250 kronor.

Departements-
chefen.

I likhet med samtliga i ärendet hörda myndigheter finner jag det vara af rättvisa och billighet påkalladt, att staten genom beredande af rätt till pension sörjer för de kvinnliga daglönarnas nödtorftiga bärgning under ålderdomens dagar. Jag tillåter mig i underdånighet hänvisa till hvad jag härom yttrat till statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 11 nästlidne mars vid föredragning af ärendet angående ny pensionsstat för manliga daglönare vid marinen. (Utdrag af nämnda protokoll är bilagdt Kungl. Maj:ts proposition n:o 104 till innevarande års riksdag.) Den ansökning af en kvinnlig daglönare, som jag då omnämnde, är den, som nu underställes Kungl. Maj:ts pröfning.

Utredningen i förevarande ärende torde tydligen ådagalägga, att sökanden uppfyllt berättigade villkor för erhållande af pension af statsmedel.

Hvad beträffar storleken af den pension, som bör henne tillerkännas, synes det ifrågasatta beloppet af 250 kronor ingalunda vara för högt tilltaget. Enligt förenämnda proposition n:o 104 är för manlig daglönare, som uppnått sökandens ålder och tjänstetid, pensionen föreslagen till 390 kronor.

Under åberopande af hvad sålunda blifvit anfördt får jag i underdånighet hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen medgifva, att daglönaren vid flottans beklädnadsverkstad i Karlskrona Marie Charlotte Agge må från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked från hennes anställning vid verkstaden varder henne meddeladt, under sin återstående lifstid åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten till belopp af 250 kronor årligen.

Till hvad departementschefen sålunda hemställt täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, på tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, lämna bifall; och skulle proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisar.

Ex protocollo:

Jacob Seth.